

Op: 118502

ЖИВИ АРХИВИ

Национален архив от спомени
за процеса на присъединяване
на България към НАТО

Том 1

НЕ СЕ ИЗНАСЯ

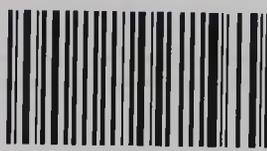
11 93948

324

Всички текстове в изданието изразяват само и единствено позициите на своите автори. Дипломатическият институт към министъра на външните работи на Р България не се идентифицира с авторските мнения.

БИБЛИОТЕКА - УНСС

Инв. №

120000134502

ЖИВИ АРХИВИ

Национален архив от спомени за процеса
на присъединяване на България към НАТО
Том 1

Изданието се реализира в рамките на Националната програма с инициативи за отбелязването през 2024 г. на 20-ата годишнина от членството на Република България в НАТО.

- © Никола Пейков – отговорен редактор
- © Силвана Цокова – редактор
- © Дипломатически институт към министъра на външните работи, София, 2025

Предпечатна подготовка и печат: ИК „Св. Георги Победоносец“ ЕООД

ISBN 978-619-7200-39-3

БИБЛИОТЕКА
УНСС
СОФИЯ

Съдържание

Посвещение	15
Пояснение за контекста: 1945-2025. Мемоари в бъдеще време.....	17
Пролог.....	19
Глава 1. Преди преговора (1). Изнорирай геополитиката!.....	21
<i>1990-1991: 3-те кита на Нова България. НАТО, ЕС, САЩ</i>	
<i>1991-1994: Нови хоризонти на въображението</i>	
<i>Далай Лама, Антарктида, Папата, Космосът .... и Трабанта на мама (част 1, продължава в Глава 10)</i>	
Глава 2. Преди преговора (2). Геополитиката 1990.	
Ше се обедини ли Германия?!.....	26
<i>Първи и първични реакции</i>	
<i>Правилото „Айнщайн“: Не се страхувай от самотата си, ако си убеден в правотата си!</i>	
<i>Канада: Атентаторите срещу папата ли искат в НАТО?</i>	
Глава 3. Преговор: за научните основи на обединението.....	30
<i>За четирите „неволни“ греха на Запада:</i>	
<i>Неутралитет и пропаганда: фаталните заблуди на Добрите</i>	
<i>Русия: преобладаване и надценяване</i>	
<i>Китай: подценяване</i>	
<i>Индия: игнориране</i>	
Глава 4. 1989-2008: Меденият месец на Изтока и Запада,	
на Злото и Доброто.....	34
<i>Три геополитически епохи: Буш-баща, Клинтън, Буш-син</i>	
<i>Защо не можеше да влезем в НАТО преди 2004: Отговорът на Маргарет Тачър</i>	
Глава 5. Първите три епохи от републиканската ни демокрация.....	36
<i>Д-р Желю Желев</i>	
<i>Петър Стоянов & Иван Костов</i>	
<i>Царят Премиер – Симеон II Сакскобургготски</i>	
Глава 6. 2001-2005: С какво надградихме наследството	
от епохите Желев–Стоянов–Костов?.....	42
<i>9/11 – The Game Changer</i>	
<i>Балкани и дебалканизация</i>	
<i>Ненаписаните домашни</i>	
<i>Визитата на Йоан Павел II – българският край на Студената Война</i>	

Глава 7. А можеше ли да изпаднем за членство след 2004, или да изпаднем изобщо?	46
<i>Краят на медения месец Изток–Запад, Добро–Зло</i>	
<i>Защо не можеше да стана ГенСек на НАТО?</i>	
Глава 8. 2008-2025: Нова епоха на здрача.....	48
<i>2008 (Грузия) – 2014 (Крим) – 2016 (Брекзит) – 2022 (Украйна)</i>	
<i>Обама (2008) –Тръмп (2016) – Байдън (2020) –Тръмп (2025)</i>	
<i>И решенията занаят:</i>	
<i>+ i-Детосгасу – менажиране на популизма</i>	
<i>+ DeBrainWashing – усмиряване на пропагандата</i>	
<i>+ „Africa Now!“ – менажиране на миграцията</i>	
<i>+ Health Shield Europe</i>	
<i>+ ИИ, генетика, безсмъртие, телепортации и други фантастични технологии – докато пържим планетата Земя</i>	
Глава 9. А какво Всъщност е НАТО?.....	52
<i>Отговор: Апогеят на Колумбовия обмен, започнал 450 години по-рано</i>	
Глава 10. Автопортрет на моя двойник (1990-2005).....	54
<i>Атлантическия клуб: 1990-1991 – изпреварваме бъдещето</i>	
<i>С Манфред Вьорнер (1990-1996) и Трабанта на майка ми д-р Лили Паси, който Манфред направи знаменит (част II, продължение от Глава 1)</i>	
Глава 11. 1990-2025: Гъвкави ли са американците?.....	58
Глава 12. България, ние, аз в ЕС: От нашия ген #1, до вдигането на флага.....	60
<i>Малък увод. 2008-2026: България – майката на общото зарядно за GSM</i>	
<i>Историята ни с ЕС, каквато я знам и каквато сме я правили</i>	
<i>Глава „Енергетика“ или „цената“ за членството в ЕС</i>	
<i>А с колко можехме да се провалим за ЕС, ако се бяхме доверили на опонентите си?</i>	
<i>За двойния стандарт на контекста и други случки</i>	
Глава 13. 2004: Да си началник на Папата. Голямата лаборатория, наречена ОССЕ – с големия лост можеш повече.....	68
<i>Този и следващият параграф не са формално част от историята по преговорите ни с НАТО или ЕС, а много повече от това. Те илюстрират:</i>	
<i>1. Силата, които тези членства ни дават и какво бихме постигнали, ако имаме самочувствие, въображение и лидерство в нейното използване, и</i>	
<i>Че при наличие на някои от горните качества:</i>	
<i>2. Ние щяхме отдавна да сме повторили мандатите си в СС ООН (след 2002-2003), председателството на ОССЕ (2004) и да сме се кандидатирали за членство в G-20 (виж как в Глава 17);</i>	
<i>3. Всеки български еврокомисар – най-мощният и овластен български чиновник – може да направи чудеса, исторически чудеса.</i>	

Глава 14. И парламентът е лост, ако пожелаеш!.....73

2007 – Пробивът в Северна Корея: България на глобалната шахматна дъска

2008 – Ще влезе ли Куба в НАТО, а в ЕС и ОССЕ?

2008 – Иран: Сорос срещу аятоласите и аз между тях

Глава 15. Президентът и аз, и Царят между нас – демокрация без опозиция не вирее (малко вътрешна политика).....77

Глава 16. Делото – кауза за освобождаването на медиците ни в Либия.....79

Не мога да не го спомена тук. То многократно се преплиташе или противопоставяше с преговорите ни по НАТО и ЕС, позициите ни в ООН или СС ООН. Едновременно с това, моралната кауза зад това дело, която издигнахме в приоритет, усвояваше огромна част от ограничения физически, времеви и човешки ресурс, с които едно министерство – и още повече един министър – разполага. Фактът, че и то – заедно с ЕС и НАТО – се увенча с успех, е добрият малшанс, за който трябва да благодарим на съдбата.

Глава 17. За България на въображението: ВГ.NGO..... 80

Мишените на Щастието и пропагандата срещу тях

(Brainstorming с нашите наследници!)

В Глава 8 маркирахме няколко проблема, които бъдещето ще ни стовари като приоритети, освен ако те не са доминирани и засенчени от други, които не мога да предвидя днес. Една от тези, непредвидими от мен днес хипотези, е Възможен военен съюз Тръмп – Путин, гарниран с трети мандат на Тръмп: тази ситуация днес е по-далеч от невъзможното, отколкото когато и да било преди. Бих се върнал към нея и подобни, ако и когато му дойде времето.

Глава 18. Политика и човек: оръжието на скършения протокол.....82

Глава 19. За ятаците и други спомоществуватели..... 84

Глава 20. Благодарности (1, Лични):

Моят живот в политиката или политиката в моя живот.....85

Глава 21. Благодарности (2, Професионални):

Лаконични, но безгранични 86

Документи

Атлантическа харта. Декларация от президента на САЩ Франклин Д. Рузвелт и премиера на Великобритания Уинстън Чърчил. 14 август 1941 г..... 89

ВНС (1990 а.). Стенограма от 16-то заседание. София, 8 август 1990 г..... 90

ВНС (1990 б.). Стенограма от 25-то заседание. София, 23 август 1990 г..... 98

ВНС (1990 с.). Проекторешение за изпращане на български сили в Персийския залив. 5 септември 1990 г..... 107

ВНС (1990 d.). Стенограма от 37-мо заседание. София, 26 септември 1990 г. Соломон Паси за българското участие в освобождаването на Кувейт.....	114
ВНС (1990 e.). Проекторешение за пълноправно членство на България в Европейските общности (днес Европейски съюз). 9 октомври 1990 г.....	118
ВНС (1990 f.). Проекторешение № XV-F-8 за влизане на Република България в НАТО. 14 ноември 1990 г.....	127
Паметна записка относно посещение на български парламентаристи в НАТО. Протоколирана на 22 ноември 1990 г.....	134
ВНС (1991). Решение за изграждане на система за сигурност на Балканите, за присъединяване на Република България към Западноевропейския съюз и към Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО). София, 8 март 1991 г.....	140
Congressional Record: Proceedings and Debates of the 108th Congress, 1st Session. "Ratification of Big Bang Enlargement". Washington, D.C., May 8, 2003.....	143
Библиография.....	144